

Flori de erin

REVISTĂ FEMENINĂ

Anul IV.

Nr. 3.

CUPRINSUL :

Idealul de femeie după Biblie	—	V. Fântânariu
Memorialistul Francisc H.-Longin	—	Dr. I. Georgescu
Să ne întoarcem la Isus	— —	Victoria Dulfu
Cântece de Heruvimi	— — —	V. Flueraș
Leul dela Sișești	— — —	P. Antoniu Bălibanu
Raza de lămurire	— — —	Tincuța Murguleț
Amintirile	— — —	Ionel I. Șugar
Sexul debil	— — —	Pr. T. Dr. Potcaș
Locul de liniște	— — —	„Luminița“
Strofe fugare	— — —	Valeriu Gr. Sima
Glasul conștiinței	— — —	Cornel Andrea
Fragment din „Sboina“	— — —	V. Petrescu-Vrancea
Șoapte	— — —	Olivia n. Poruțiu
Viața (roman)	— — —	Sabin G. Truția
Bibliografie		
Posta Redacției		
Posta Administrației		

Scopul Revistei :

Să apere femeia și tineretul de imoralitatea ucigașe.

Să dea **nutremânt sufletesc curat**, trecut prin prisma purificatoare a moralei creștine.

Să sădească în inimile tinere „adevărate flori de crin“ și să le păzească intactă nevinovăția și curătenia lor sfântă nepătată.

Să readucă societatea românească la Isus, prin **presa și acțiunea creștină**.

Să apere **morală lui Hristos** — singura morală adevărată — și să lupte împotriva celor ce o vor atăca.

S
F
Â
N
T
A
T
E
R
E
Z
A**Patroana Revistei****Roagă-te pentru noi!**

„Flori de crin“ va vesti pretutindeni deviza Țării noastre : „**Nihil sine Deo**“ și se va sili ca — amăsurată cestei Devize — să dea sfaturi creștinești pentru **mame**, ca ele să poată da o **bună educație** fiilor; îndrumări pentru **soții**, ca să fie „**îngerul păzitor**“ al familiei; și va fi o **călăuză dreaptă și sigură fetelor cari**, se vor avânta în mijlocul lumii pline de pericol.

D
E
P
R
U
N
C
U
L
I
S
U
S**„Flori de crin“**

revistă feminină, literară-religioasă
Șimleul-Silvaniei.

COLABORATORII REVISTEI:

Elena Dr. Aciu, Ion Agârbiceanu, Aurel Aldea, Dr. Ion Banea, Antoniu Bălibanu, Ioan Berinde, Dr. Irina Berinde, George Bota, Emil Bran, Dr. Nicolae Brînzeu, Vera Calangiu, M. Theodorian-Carada, Ion C. Cătuneanu, Pr. Toma Chiricuță, Dr. Simeon Chișiu, Prof. N. Comșa, Augustin Cosma, A. G. Delafîntînele, Petru Dulfu, Filotea Dumbrava, Dr. Gelu Egry, Nicolae Fântânariu, Dr. N. Flueraș, V. Flueraș, Prof. Iosif Frollo, Mia Frollo, Gala Galaction, P. Ion Gârleanu, Volumnia Dr. Gheție, Dr. Ioan Georgescu, Ovidiu Hulea, Alexandru Ionel, Al. Lascarov-Moldovanu, Dr. Emil Lobonțiu, Dr. Titus Malai, P. Teodor Mateiu, George Matieșanu, Dumitru Mărgineanu, P. Ireneu Merloz, Dr. Domenic Neculăeș, Prof. Dumitru Neda, Dr. Ioan Ossian, George Perneșiu, Vintilă Petrescu-Vrancea. Elena Pop Hossu Longin, Dr. Ionel Pop, Dr. Romul Pop, Dr. Valer Pop, Dr. Augustin Popa, Septimiu Popa, Olivia A. Poruțiu, Pr. Căp. Dr. Teodor Potcaș, Dr. Emil Precup, Livia Rebreanu-Hulea, George Rednic, Mihail Robu, Florica Sabadâșiu, P. Dr. Coriolan Sabău, Valeriu Gr. Sima, Ioan Tătăran, P. Dr. Aloisie L. Tăutu, Sabin G. Truția, Ilie Vetîșan, Sorica Vlădescu, Prof. Ioan Vultur.

Redactor :

P. Teofil A. Bălibanu

Colaborator intern :

Prof. Cornel Andrea

Administrator :

Cornelia Petrișin

REDAȚIONALE: În afară de colaboratorii numiți ai Revistei, vor putea scrie toți, cari de dragul lui Iisus, al Bisericii și al Neamului, vor vrea să pună o mică petricică la Templul Spiritual, ce vrem să clădim, spre slava lui Dumnezeu, mântuirea sufletelor și binele Neamului Românesc. De aceea, încercările începătorilor nepretențioși vor fi tratate cu multă bunăvoință. Redacția își rezervă însă dreptul de a modifica — după trebuință — manuscrisele înrate. Cele nepublicate, vor fi distruse. Sunt preferate articolele scurte (scrise cîteț pe o pagină și nu cu rînduri înghesuite) și cari corespund „scopului“ revistei, în rîndul colaboratorilor vor mai putea fi introduși numai aceia, pe cari Comitetul de Redacție — după colaborări efective — va afla de bine să i introducă fără a fi nevoie să se ceară aceasta.

Administrative : Abonament anual 120 lei (pentru studentime 100 pt. societăți și instituții 200).
Abonament de încurajare 300 lei.

Schimbările de adresă, rugăm să ni-se comunice imediat.

FLORI DE CRIN

REVISTĂ FEMENINĂ

NIHIL SINE DEO

REDACTOR RESPONSABIL :
P. TEOFIL A. BĂLIBANU

LĂUDAT SĂ FIE ISUS

IDEALUL DE FEMEIE DUPĂ BIBLIE.

Biblia face distincție între fecioarele sfinte și femeile sfinte, iară Liturgica face deosebire și între fecioarele și femeile martire și între acele, cari n'au fost martire. Și rugăciunile din Mineiu se deosebesc după Martiri și alți Sfinți. Iată după Biblie „femeia ideală” care e caracterizată în proverbele lui Solomon cap XXXI. vers 10—31. Merită să fie reprodus și cunoscut acest fragment, care e un poem de 22 de versuri.*)

„Femeie vrednică cine va afla, mai scumpă este una ca aceasta decât pietrele cele de mult preț.

Nădăduiește spre dânsa inima bărbatului ei, una ca aceasta nu se va lipsi de bune agonisele, că lucrează bărbatului său lucruri bune în toată viața.

Agonisind lână și in, face cu mâinile sale lucru de treabă.

Este ca o corabie, ce face neguțătorii; de departe adună avuția sa.

Și se scoală de noapte și gătește bucate casei și dă de lucru slujnicilor.

Văzând moșie o cumpără și din rodirile mânilor sale sădește vie.

Incingându-și mijlocul său cu tărie, își întărește brațul său la lucru.

A prins gnot că bine este a lucra și nu se stinge luminarea ei toată noaptea.

Mâinile sale se întind spre cele de folos și coatele sale le întărește la fus.

Mâinile sale le deschide săracului și hrană dă celui lipsit

Nu poartă grije de cele din casă bărbatul ei, când se zăbovește undeva, că toți ai ei sunt îmbrăcați, câte două haine a făcut bărbatului său și ei-și îmbrăcăminte de vison și porfiră.

Cinstit este în porți bărbatul, oricând merge întru adunare cu cei bătrâni și cu locuitorii pământului.

Pânzeturi a făcut și le-a vândut Fenicienilor și cingători Hananeilor..

Întru tărie și întru bună podoabă s'a îmbrăcat și s'a veselit în zilele de apoi.

Gura sa o deschide cu socoteală și după lege; și rânduială pune limbei sale.

Strâmte sunt cărările casei sale și bucatele nu le mănăcă cu lene.

Crescutu-și-a fiii săi și s'au îmbogățit și bărbatul ei a lăudat-o.

Multe fete au agonisit bogăție, multe fete au făcut putere; iar tu le-ai întrecut și le-ai covârșit pre toate.

Plăceri mincinoase și frumseți deșarte femeiești nu sunt întru tine, femeia cu minte se va binecuvânta; iar ea să laude frica Domnului. Dați ei din rodirile mânilor sale să se laude în porți bărbatul ei”.

Femeia ideală, după cum vedem, e o femeie virtuoaasă, activă, prevăzătoare, econoamă, devotată, amabilă, religioasă, care își împlinește cu inteligență și cu curaj datorile sale de gospodină, de păzitoare a vetrei de soție și de mamă. Autorul sfânt, pentruca să ne dea portretul femeii ideale, ne-o concretizează, așezându-o în mediul moral și material al țării sale. Oricare veac, sau oricare popor ar putea adăuga detalieri specifice, care ar face această schiță și mai concretă, dar fondul va trebui să fie pentru orice timp și orice popor, sau mediu social, același. Fără calitățile schițate în acest fragment, fără soliditatea virtuții, ce ar putea fi subiectul atâtor opere literare și artistice? Dar mai presus de toate, ce ar fi femeia în ochii lui Dumnezeu, ori cum și-ar realiza scopul său ultim? Femeile sfinte, femeile ideale din toate timpurile au avut acest fond solid al virtuților feminine.

Dacă e vorbă de o văduvă, Biserica ne îndrumă la epistola sfântului Pavel către Timoteiu V, 4 etc. **)

„Pe văduve le cinstește.. Ceeace este într'adevăr văduvă și singură lăsată, și-a pus nădăjdea întru rugăciuni și cereri ziua și noaptea. Iară ceeace petrece întru desfătare, de vie este moartă (pentru fericirea vecinică). Iară cine nu poartă grijă de ai săi și mai vârtos de cei ai casei sale, de credință s'a lăpădat și mai rău este decât cel necredincios”. Toate acestea cuprind multă înțelepciune practică, și nu sunt nici visuri de feminism, nici utopii nenaturale. Deși aceste tipuri de femei ideale, fie măritate, fie văduve, apar, dacă e permis să zicem, cu virtuți atât de omenești și practice, totuși Sfintele scripturi ni-le prezintă ca tipurile femeilor sfinte, pentrucă aceste virtuți naturale, toate sunt imbibate de spiritul religios și de iubirea lui Dumnezeu. Liturgica le numește și pe ele, nu numai pe fecioare, miresele lui Cristos, pentrucă și ele au iubit mai presus de toate pe Dumnezeu și în iubirea celor trecătoare au finit seamă de ordinea dragostei, așa cum prevede morala creștină. Ele vor fi părtașe și împărăției lui Dumnezeu, de aceea le adresează Liturgica latină cuvintele sublimе, ce erau menite regilor: „Gătește-te cu podoaba ta, înaintea și împărățește” (Psalm 44.) Iară prin cuvintele sublimе „Vărsatu-s'a dar în buzele tale pentru aceasta te-a binecuvântat pre tine Dumnezeu în veac” se înțelege mai presus de toate sau exclusiv, nu-

*) Reproducem după „Biblia”, ediția Sfântului Sinod, — Tipografia cărților bisericești, București 1914.

**) Text după „Noul Testament” scos de Dr. I. Bălan, — Tipografia rom. Oradea 1923.

mai frumoșea morală și nu „grații înșelătoare”, ori „frumoșea goală”.

Se zice că virtutea creștină a forței e rară în femeile din veacul nostru, deși acum e mai mare nevoie de aceste femei ideale, pentru că în brațele și pe genunchii lor crește veacul care urmează. Să nu încetăm a ne ruga ca femeile din timpul nostru să fie la nivelul chemării lor. Dar idealul suprem este femeia fecioară, fecioară pentru Cristos, „Ce frumoasă e generațiunea curată! Cartea înțelepciunii VI. 1.) În Psalmul 118 mulțumește femeia fecioară cu cuvinte delicate lui Dumnezeu pentru virtutea ei prețioasă „Fericiți cei fără prihană în cale, cari umblă în legea Domnului... Și a grăit întru mărturiile tale înaintea împăraților și nu m'am rușinat. Fie inima mea fără prihană întru îndreptările tale, ca să nu mă rușinez”.

„Noi, fiii unui veac stricat, trebuie să repetăm cu convingere și mai tare, cuvintele din Cartea Înțelepciunii: „Ce frumos e neamul curat în splendoare! Dar să încheiem cu înțeleptul sfat al Apostolului neamurilor: „Să înțelegă (acestea) cine poate să înțelegă”.

După I. Bricout — N. Fântânariu.

Memorialistul Francisc Hossu Longin*)

Să nu-l confundăm cu memorandistul Fr. H. L. A fost și una și alta. Adică a scris minunate memorii din bogata sa viață și activitate de 88 de ani, dar a fost și luptător memorandist. luând parte ca apărător în celebrul proces al Memorandului din 1898, precum a mai fost și avocat, publicist, propagandist cultural, luptător politic, senator, filantrop, bun credincios al bisericii sale unite etc.

Ne-ar trebui mult spațiu pentru a înfățișa personalitatea lui, în toate aceste ipostaze.

Ne mărginim la cea de memorialist, așa de puțin cunoscută publicului nostru.

Deși ca ziarist și corespondent la „Gazeta Transilvaniei” a scris atâtea memorii importante asupra evenimentelor contemporane, la sfârșitul vieții el s'a gândit să scrie, în câteva caete, crâmpie din viața și activitatea sa. Aceste caete, depuse împreună cu întreaga sa corespondență, atât de întinsă și valoroasă, la Biblioteca Universității din Cluj, conțin informații foarte prețioase asupra trecutului nostru cultural și politic. Nu știm, dacă a izbutit să termine cu redactarea amintirilor sale sau nu. Ceeace știm, însă, e faptul că ele cuprind atâtea momente delicioase, unele de un umor deosebit. Despre un nădrăgar maghiarizat din Maramurăș spunea ironic în jargonul lui: „Chind fost-am mai chinez, purtat-am breținar dghe metase, dar acuma nu am nici dghe feșchilă”.

Despre Chioreni zicea că-i porecliau așa:

„Chioranul frige prună
Și-o dă pe mălai că-i bună.
Unde vede-o porumbea,
Strigă tului! după ea”.

*) Francisc Hossu Longin a fost soțul ilustrului colaborator al revistei „Flori de crin”. Doamna Elena Pop Hossu Longin, fiica Venerabilului Român: Gheorghe Pop de Băsești F. H. L. s'a născut în com. Zam, j. Hunedoara, la 2 Oct. 1847, iar la 13 Febr. a. c. a decedat în com. Băsești, j. Sălaj. Cu ocazia trecerii la cele vecinice, a neuitatului Soț, transmitem Ilustrei Doamne și pe aceasta cale sincerile noastre condoleanțe, rugând pe milostivul Dumnezeu. să-i facă parte cu dreptii.

Red.

Nu lipsește ironia nici la adresa Sălăjenilor cari, chipurile, n'ar pune mare preț pe îmbrăcăminte. De aici vorba lor: „Tu muiere, dă-mi straița să mă îmbrac și să mă duc la biserică:”

În afară de atâtea cuvinte caracteristice din popor, aceste amintiri păstrează și unele versuri uitate, ca Ardeleana de Miron Pompiliu etc. Aceste versuri mai păstrează și astăzi ceva din parfumul lor de allă dată ca o floare uitată într'un album vechiu:

„Când apari în munte'n zori,
Nu știi: soarele din nori,
Ori privirea ta senină
Umple lumea de lumină.
Tu din lume de-ai lipsi,
Lumea lume n'ar mai fi!”

Așa e și cu unele amintiri sau memorii. De aceea credem că una din editurile noastre s'ar onora, tipărindu-le.

P. Ion Georgescu.

SĂ NE INTOARCEM LA ISUS.

— Meditație la sfârșitul anului sfânt —

Se împlinesc și serbăm 1900 de ani decând Isus Hristos, Dumnezeu și om adevărat, prin suferințele sale și moartea de pe cruce a mântuit lumea. Ce lucru frumos, ce lucru plin de îndurare, ce operă neînchipuit de mare a făcut Dumnezeu!

Prin păcatul lui Adam s'a așezat o piatră ce apăsa greu omenirea și pe care fiecare om a mărit-o prin îngrămădiri de păcate, până s'a făcut un munte întunecat, gata să înăbușe omenirea. Acum trebuia să vină cineva să ridice distrugătorul munte. Însă toți oamenii cu puterea lor n'au fost în stare. Singur numai Acel care creiase totul, putea să repare, ce păcatul stricase. Și atunci Dumnezeu în nemărginita Sa dragoste a hotărât întruparea Cuvântului, prin care să se facă răscumpărarea.

Și oare de ce și-a ales chipul de om, această formă mărginită, când El este nemărginit? Și totuși ce sublim e planul Lui. Doar El are un scop: mântuirea noastră. Pentru aceasta a trebuit să vină între noi văzut și pipăit ca să putem crede. Să ne închipuim că Dumnezeu ar fi coborât între noi în strălucirea Sa, cine L'ar fi putut privi? Nu putem privi drept nici în soare, dar însăși splendoarea lui Dumnezeu, cine ar putea-o privi cu acești ochi păcătoși ai noștri?

Și atunci Dumnezeu a hotărât din vecinicie, ceea ce numai Dumnezeu putea face: întruparea Cuvântului, a doua persoană Dumnezească.

Inchipuimu-ne toate bunătățile, măririle, frumoșele și strălucirile acestei lumi, cu tot ce a fost, este și va fi. Pe aceste toate le întrece nemărginit bunătatea, frumoșea, mărirea și strălucirea lui Dumnezeu.

Acel Dumnezeu atât de mare, atât de bun făcându-se om, s'a jertfit pentru noi pe lemnul crucii.

Și oare cu ce răsplătim noi această jertfă?

Durere... îl răstignim din nou, îl batjocorim cu indiferența noastră, îi împlântăm piroane în sf. Sa inimă cu vorbele, faptele și gândurile noastre rele. Inchipuimu-ne când facem un păcat, că Isus ne vorbește prin glasul conștiinței noastre: fiule Eu sunt Dumnezeuul tău care te-am răscumpărat de păcat prin sângele meu, deci te opresc că faci acest păcat. Însă noi păcătuiind îi răspundem: eu nu te cunosc; nu voesc a asculta de tine, ci vreau să-mi împlinesc pofta, să-mi fac pe plac;

și nu-mi pasă dacă pierd darul Tău. Vai decâteori îi vorbim lui Dumnezeu astfel în cuget și faptă! Și oare după patimile înfricoșate ce le-a îndurat, așa se cade a-i mulțumi? Cugetăm-ne că de vom mai rămânea în păcat, se va umplea măsura îndelung răbdării lui Dumnezeu? Și tu păcătoșule care acum nu tremuri la cuvântul înfricoșat: „perderea raiului” vei cunoaște orbia ta când va fi prea târziu. Omule, cugetă, că și pentru tine e deschis iadul, de trăești în păcate și nu voiești a te întoarce. Gândește-te că de vei cădea odată în iad, nu vei scăpa. Iar de ai meritat cu purtarea ta de până acum iadul, mulțumește lui Dumnezeu că încă nu te-a aruncat în el. Școală din patul păcatelor tale, deplânge-ți fărădelegile, curățește-te prin mărturisiri dese și mai ales în acest an sfânt e timpul îndreptării. În acest an Isus Hristos, împarte mai mult darurile Sale.

Să ne întoarcem dar cu tot sufletul la Acel ce acum 1900 ani s-a jertfit pe lemnul Crucii pentru mântuirea noastră și să zicem cu toții: Doamne Isuse Hristoase, din acest moment mă întorc definitiv la Tine, Te îmbrătoșez cu toată căldura inimii mele și doresc a muri răscumpărat și neîntinat de uriciunea păcatelor.

Victoria Dulfu.

Cântece de Heruvimi.

SONETE.

I.

*Eu gândul nu vreau să-l închid în mine,
nici crezul meu să-l fărîm vreodată,
tărie vreau să-mi dai, Stăpâne Tată,
să cânt mărirea Ta, din sfere line.*

*Spre farul mântuirii, înc'odată
îndreaptă-mi pașii 'n serile senine,
să văd lumina veșnică, ce vine,
din suflete să șteargă orice pată...*

*Un colț stingher, Isuse, Te îndură,
găsește pentru mine 'n a Ta casă
și stămpără-mi a inimii arsură...*

*Umil rob, din ceata Ta aleasă,
ce ranele din suflet îl durură,
fără regrete, lumea asta-o lasă...*

II.

*Plâng arborii cu lacrimi ruginite
și inima ta plânge, numai plânge,
când zarea se îmbracă 'n nori de sânge,
iar pe alei, trec trupuri oboșite.*

*Și boala rea, de inimă te strânge;
te miri cum de pământul nu te nghite?...
Cu frunzele ce cad în șanț smolite,
de-odată de pe lume te vei stânge...*

*Și treci și tu, stingher pe o alee,
privești disprețuind a vremii clipă,
cu ochi lihozi, de bolnavă femeie...*

*Din turnul vechiu, o cucuvea trist tipă.
Cine-a dispus ca inima-ți să steie?...
Moartea... cu-o fâlăfire de aripă!...*

III.

*Căsuță unde m'am născut în pace,
mă reîntorc voios din nou la tine;
redă-mi tu iar gândurile senine,
căci sufletu-mi, de dorul tău mult zace.*

*Cândva, din tot ce ești, vor fi ruine,
pe vatra ta, alte clădiri s'or face,
sau poate spini vor crește, ca de ace,
ce-or înțepa simțirile din mine...*

*Primirea ta, aș vrea să mă renască,
cu gândul la îndurerata mamă,
ce din pervazul ușii, tot mă chiamă...*

*Putrezi uluci, acoperiți cu iască,
te impresoară, casă părintească,
păzită de Isus, ce-i pus în ramă...*

IV.

*În turla veche, scundă, trist clopotele bat.
La mântuire, lumea cea risipită-o cheamă.
În bura deasă-a iernei, lumea se distramă
și lapovița cade mai deasă peste sat...*

*Imi năvălesc 'nainte-acele vremi, o!... mamă!...
când dela tine 'n plânsul rămas bun mi-am luat,
cu Bele Ion, de-odată, la școală am plecat...
atunci și-am furat chipul, ce tu-l fineai în ramă...*

*Iar astăzi, lângă tine eu mă revăd, senin
privind ca altădată, cu nostalgia 'n gând;
te văd îmbătrânită, mă pomenesc plângând...*

*Biserică străveche, primește-al meu suspin
și inima mea toată și gândul meu pribeag
și satul și câmpia și tot ce-mi este drag!...*

București.

V. Flueraș.

LEUL DELA ȘIȘEȘTI.

Amintiri despre părintele Dr. Vasile Lucaciu.

Eram de vre-o 9—10 ani, când într-o zi de Vineri vine fie iertatul meu tată acasă, în Tășnad cu un preot tânăr, ras pe barbă și musteți. Era viitorul leu dela Șișești atunci preot în Sâncraiuul Eriului, din apropierea Tășnadului. Ii sărut mâna cu mult respect. Pe lângă toate că eu până atunci abia pe un unchiu al meu fostul preot din Sâplacul de Bărcău, Antoniu Pop îl văzusem ca preot român să fie ras pe barbă și musteți, acest om, acest preot îmi insuflă un deosebit respect. Fie iertata maică-mea aduce de ale mâncării. Aduce și pește, din care asemenea s'a mâncat. Tatăl meu imbie cu vin: „Da bade — zice atunci părintele Lucaciu — să bem, ca să se scalde peștele și în vin, scaldatu-s'a deajuns în apă“... N'am uitat aceasta zisă a părintelui Lucaciu, — n'am uitat de acela părinte Lucaciu, care mai târziu mi-a fost pe cl. IV. și V. dela liceul romano-catolic din Satumare profesor de religie, de limba română și de germană pe cl. V.

Și azi par'că văd cu ochii, cum ne cuvânta în Paresimi părintele Dr. Lucaciu despre Patimile Domnului nostru Isus Hristos. Pare, că aud, când cuvânta de Isus grăind „Părinte, dacă e cu puțință să treacă dela

mine pâharul acesta... Părinte iartă-le lor, că nu știu ce fac... Dumnezeu meu, Dumnezeu meu, pentru ce m'ai lăsat?... În mâinile Tale 'mi dau sufletul meu". Vedeam cu ochii mei scenele acele sfâșietoare de inimă și le auziam cu urechile mele toate cuvintele lui Isus, când ni-le predica aceste, părintele Lucaciu, câtorva elevi români dela liceul din Satu-mare.

Guvernul maghiar de atunci însă și cu deosebire fostul ministru de culte și instrucție, francmasonul Trefort Agoston ateist veritabil și maghiar încarnat prefăcut și nu născut, prevăzuse în părintele Lucaciu, în modestul profesor de liceu, pe viitorul „suflet al românismului" din Ardeal. Il îmbie cu catedra de limba latină și greacă dela gimnaziul din Losonc, acest oraș din inima Ungariei, apoi cu directoratul acelu gimnaziu și în sfârșit cu o poziție înaltă în ministerul cultelor și instrucției. Părintele Lucaciu refuză. Atunci ateistul ministru îl suspendă. Părintele Lucaciu, acest preot cu chipul de abate, de episcop francez, merge de paroh la Șișești : de preot simplu pe sate.

Era la sfârșitul lunei lui Iulie, în vara anului 1890. Se căsătorește proprietarul român dintre detot puținii proprietari români depe Eriul Sălajului, Lupu Bota din Sâncraiu, fosta prima parohie a părintelui Lucaciu, cu biserica Sfântului Nicolae, acoperită cu paie. Mergem la nuntă cu părintele protopop din Dorolț, Ambroziu Pop, cu preoteasa lui: doamna Lenca; părintele Gheorghe Stanciu dela Sărăuad, mai târziu protopopul Bistriței cu preoteasa lui și socrul meu de mai târziu, proprietarul Ioan Bran dela Unimăt cu soția și fetita lor Troica, studenții absolvenți de Teologie Iuliu Pop, fost preot și protopop în Metent și subscrisul, împreună cu mirele Lupu Bota. Mergeam cu voie bună „ca la nuntă". Drumul lung ni'l luăm pe la Satumare, Seini, Baia-mare și Baia Sprie, apoi Șișeștii leului dela Șișești. Drum lung și destul de rău, munți și dealuri, apoi văi și iar dealuri și munți. Eu mă scobor din trăsură, o căruță pe arcuri și merg pe cărare, pornesc prin grădini, ogrăzi, livezi și pomete de prin Șișești. Părintele Lucaciu ne aștepta și ne vine înainte. Eu zăresc din depărtare monumentala biserică a „unirei tuturor Românilor". Il zăresc și pe leul dela Șișești. Mă iau în fugă spre părintele Lucaciu strigând din gură : „Trăiască Românul cel Mare!" „Să trăiești Antonică (Așa mă desmerda păr. Lucaciu) toți Românii și mari". Luăm prânzul la păr. Lucaciu. Mâncări bune și gustoase. Dna Paulina Dr. Lucaciu numai înceta cu imbiatul. După prânz plecăm la Copalnic Mănăstireni la notarul Anca, unde era mireasa lui, Lupu Bota, sora părintelui protopop Anca dela Baia Sprie, a medicului Dr. Gh. Anca dela Oradea. E nuntă mare românească în frunte cu nanașul cel mare, Leul dela Șișești. Se începe și seria toastelor. Toaste după toaste. Mă ridic și eu subscrisul și zic la sfârșit : „să trăiești mire și din Lup să te faci leu, un zmau, întocmai ca nanașul Tău"...

Cântă mierla prin păduri of, of, of.
Robu-i Lucaciu la Unguri of, of, of.

Vin'o dalbă primăvară,
Fi-va Lucaciu liber iară.

P. Antoniu Bărbănu.

RAZA DE LĂMURIRE.

Zăgăzuit de cărți, năpustit de gânduri, la pupitrul său, răpune timpul și-și face program pentru viitor. Ideile i se ciocnesc ; se opintește des : consecința nediscernământului cu care era obișnuit în liceu. Era un suflet supraincercat, închis ermetic în sine, împrejmuit de vechea formulă protecționistă chineză, de-a se controla și trăi cu sine însuși. În seara aceasta, gândurile îl furizează în lagăre, unde zidul dintre conștient și inconștient e o membrană, prin care se poate petrece osmoza și endosmoza psihică. În cele lagăre este asaltat de iuresul enigmatic al întrebărilor, cărora ca mângăiere, le găsea conținutul răspunsului în binecuvântata speranță, intețitoare de forțe vitale crescânde și în dosul căreia suntem încredințați de soluționarea aspirației-ideal. Constată că acestor întrebări se datorește efervescența omenescului, având cu ce se juca imaginația, cumpăni judecata și promulga cesaric sau molatic volițiunea ; să simtă cald ori glacial inima. Să fii fininț paradisiacă, sau monstru pământean ?

Tânărul cu ochii împrejmuriți de cearcăne albastrii, cu figura reliefată de așteptare a ceva ce nu se arată, minat de neîntrezărire răspunsurilor problemei vieții ; așezat comod, cu cute adânci pe frunte, cu un păr în desordine și aruncat pe spate, părea un filosof frământat de chestiunile capitale ale acestei lumi. Aproape inconștient, luă un creon și obsedat de concupiscenta ce-i da târcoale, gata să-l răpună, scrie încet ca și când fiecare literă ar rupe-o dintr'o acumulație compactă de cifre ce apasă greu creierul și sapă adânc inima : scrie ca o descărcare de ceva uluitor :

Un dor în piept se zbate
Și ispite rău mă rod.
Demonul mă abate
Și grăbește-al meu prohod

Istovit din cale-afară
Imi doresc al meu prohod
Căci viața-i prea amară
Și ispite rău mă rod.

Așeză penița și se hotără să caute, rupând cu trecutul corupt, soluția care menține echilibrul demnității omenesci. Se întreba, cum se poate, că deși știi de temporalitatea satisfacțiilor, dorești cu ardoare acele momente ? Oare se definesc satisfacțiile prin temporalitate ? Ar fi prea crud. Recurge la explicarea că mulțumirile din viață sunt licăriri, străfulgerări ale satisfacțiilor, respectiv ale nemulțumirilor, permanente. Era soluția ce-i convenia și care-l puse în situație de certitudine, că viața e o perfecțiune în devenire și de aci concluzia că e strict logic să fie o perfecțiune absolută, o viață veșnică. Prin ce mijloace va frânge tentațiunile luxuriene ? Il asalta problema prin care străluce demnitatea umană. Răspunsul îi fu mijlocit de o scenă admirabilă : În urmă cu multe sute de ani o copilă inocentă, crinul curățeniei înainta agale spre templu... 21 Noemvrie—Intrarea în Biserică. Înaintea acelei fiice, mai apoi, o ființă supranaturală de o extraordinară măreție se inclină... 25 Martie—Bunavestire. Prin Ea Dumnezeu prepara pe Eva fără pată... Imaculata Concepție. Iar numele dulce și discret ca o adiere ce trece peste florile câmpului, numele acestei izbăvitoare a Evei, e Maria. Și toate razele gloriificațiunii divine se proiectau asupra Ei... Mama Domnului. Iar pe timpul nunții din Cana-Galileii se sfârșise

vinul și cine era să întreprindă mijlocirea către Domnul, decât *Mama-Maria*... și de atunci începe să fie mijlocitoarea glasurilor ce strigă după atâtea nevoi. La cine altcineva să recurgă tânărul decât la mijlocitoarea Mamă? Soluția ce și-o impunea era să se înroleze în cohorta devotaților, a căror șef glorios e acea *Preacurată*; fiindcă cultul Mariei exclude, în mod special, luxuria odioasă. Ii căzu o piatră grea de pe inimă. Se simțea ușurat, găsind în devoțiunea către Maria, factorul care-i girează o viață mai liniștită, chiar fără a exclude, ci numai a modera și îndruma în alvia legală-morală pornirile animalice. Figura-i istovită, apăsată până acum de probleme capitale, se inseninează. Toată ființa-i primește ceva din înfățișarea celui ce simțește grația. S'a hotărât să fie copil în înțelesul retoricei divine: „Dacă nu veți fi asemenea unuia din acești mici, nu veți intra în împărăția cerurilor”. Și chiar dacă va fi supus plăcerilor, va căuta să nu stingherească manifestațiunile superioare sufletești; limitându-se la moderatele delecțiuni îngredite de poruncă și sacramente. De acum avea să lupte cu evanghelice mijloace, către idealul *Dumnezeului-Invățător*, un ideal călăuzitor către ieslea mântuirii, ca magii steaua; pentru care-și făcu vot să nu-l părăsească, oricâți Irozi vor căuta să-l abată dela el.

Clarificat putea să afirme: îmi știu datoria și țelul... fac parte din falanga Mariei... cu *Dumnezeu* înainte... și voi birui.

Zorile anunțau sfârșitul nopții. Se cuibări în pat, murmurând: sunt clarificat.

Soarele străbătu în cameră și cu un sărut dulce și molatic, cu o lovitură de puf îi închise ochii. Era primăvară... în această noapte un suflet s'a desprimăvărat.

Tincuța Murguleț.

Amintirile.

*Un gând trecut mi s'a înfipt în minte...
Și'n picuri grei de seu de lumânare,
Pe suflet mi-se las'o'nflorai e
Din zi în zi mai caldă, mai ferbinte...*

*Un dor răsleț; o undă vibrătoare;
Un cânt duios și fără de cuvinte;
Un sfânt buchet de crisanteme sfinte;
Un stol subțir' de păsări călătoare.*

*Așa le-am îngropat de mult în mine;
Iar astăzi toate-și desvelesc mormântul,
Incet și trist, aducerile-aminte!...*

*Și'n zumzet alb, de pestrițe albine,
Ascult năuc de'nfrigurare, cântul,
Cântat cu atâția ani mai înainte!...*

Ionel I. Sugar.

Părerile unor savanți despre familie.

Herder: „Din familiile fericite este format statul; altfel fericierea acestuia nu este, decât o mărime aparentă”.

Michelet: „Intr'o lume, în care totul se clatină, avem nevoie de un punct stabil de reazăm. Acest punct este căminul căsniciei; dar acest cămin nu este o piatră, cum spun unii, ci însăși inima”.

(?) „Mai bine mulți copii în leagăn, decât unul pe conștiință”.

SEXUL DEBIL

I.

Sfântul apostol Petru pune în discuție debilitatea femeilor de aceea, pentruca pe bărbați să-i facă atenți la prudentul tratament cu ele, încât și pe lângă această debilitate să le respecte pe ele. Noi pentru aceea avem să analizăm sumar debilitățile și defectele femeilor, ca pe ele însele să le ferim de acele. Dar asta n'o facem fără ca să nu ne referim la cuvintele pline de mângâiere ale sfântului apostol Pavel: „*Dumnezeu Și-a ales pe cele slabe ale lumii ca să dea de rușine pe cele tari*”. (1 Corinteni; I. 27.) Debilă-i femeia în urma firii sale și în consecința căderii în păcat; dar tare poate deveni și aceea trebuie să fie pe calea harului și a colaborării sale. Numărul debilităților femeilor nu-i mic, pentru aceea aci avem să ne mulțumim cu puțin extract specimen.

Neliniște și nestatornicie. În femeie, față în față cu activitatea rațiunii și voinței, stă lumea-i de dispoziție. Ea viează din inima sa; iar asta lesne vine în undulație și pentru aceea bucuria și suferința, păsurile și dorințele sale o țin în neconținută neliniște. Pe lângă conduita morală bine ordonată în această neliniște niciun rău nu există, ba este absolut corespunzătoare vocațiunii femeiei și servește spre binele aceleia. Precum vieța corporală permanentă și neliniștită palpitație a inimii o susține, chiar așa devine aceasta neliniște vigoarea motorică a sufletului creștin, care țin trează în noi îngrijirea celor încredințați nouă, stimulează la fidelă împlinire a datorințelor noastre, adică la activitate.

Dar în multe inimi, totul nu consistă numai din atât. Pecând bărbatul, și în starea-i rătăcită, eronată a inimii și dispoziției sale, manifestă anumită independență, până atunci despre incalculabilul capriciu al femeiei multe putem auzi. Episcopul Mermillod, cardinalul de mai târziu, într'o predică de-a sa se exprimase astfel: „*Revelația divină și experiența lumii întregi consimte în acea opinie că, inima femeii e ocean. fără fund și fără țărm, în care mult au cercetat, dar care încă și acum este necunoscută. Subit se schimbă acea văpaie ardentă și răceală geroasă, acel. deplin calm și vijelios uragan, val blând încreșitor și spumă topită în munți, firmament surzător și noapte furtunoasă*”. Cauza acestei incompatibilități o găsește în egoismul, care a cucerit în potestatea sa inima. Egoismul profesează ironie din toată calculația minții și din toate pretențiile moralei; aptitudinea de imaginație, care la femeie este deosebit de ageră, repede schimbătoare, cu vicleană scamatorie o induce în eroare; deșteaptă când una, când alta pasiune rea a inimii; și astfel nu în inima unei femei devine tirană sfârlează, încât din firmamentul senin este capabilă să fascineze teribil vifor, niciodată presimțit. Barometru la atari vifore încă nimeni n'a știut inventa, căci acele, măsură, normă nicidecum n'au. Nict însuș Socrate n'a puțut ghici mai bun mod decât acela, ca din calea viforului să se abată la oparte, de câteori a izbucnit.

(Urmează.)

Redacționale

— Rugăm pe P. T. colaboratorii noștri, cari doresc să scrie în numărul nostru de Paști, să binevoiască a speda manuscrisele de așa, încât acelea să sosească la noi cel mai târziu în 15, Aprilie.

— Scrisori a căror autor nu se comunică nici redacției, ci vin cu totul anonime, nu publicăm.

LOCUL DE LINIȘTE ȘI MÂNGĂIERE...

Eliza se îndrepta cu pași înceți, dar așa de înceți, încât după acei pași se vedea că este nespus de tristă. Aproape totdeauna așa se îndrepta spre grădină, parcă anii bătrâneții-i ar apăsa umerii cari încă sunt așa de fragezi.

De câte ori noului tristeții acoperiau fruntea ei ca de fildeș, ne-având alt loc de liniște sau de mângăiere, venea în acest romantic loc plin de bunătate.

Eliza era copila lui Eugen Vlaicu, un om plin de vicii, care au plecat cu soția în America să-și strângă bani, cu toate că nu erau așa de avizați la dolarii Americii. Ei lasă pe unica lor fiică, la o mătușă foarte rea, lipsită de noblețe, fără de care nu poți crește o copilă abia de 12 ani. Părinții ei erau plecați de 3 ani în cetatea atâtor vise. Eliza avea abia 15 ani împliniți, de câteva zile. Era de-o frumusețe interesantă. Era creolă cu ochii mari, albaștri și pătrunzători, părul negru mătășos și sburdalnic.

Pe fața ei strălucea bunătatea și blândețea, dar tot aceea față era brăzdată de tristețea, care-i rodea inima de copil nevinovat.

Foarte rar se întâmpla, ca plâpânda copilă să aibă vre-o bucurie. Aproape totdeauna starea ei sufletească era cea de-acum. Mătușa sa într-o zi o apostrofă chiar, că s'a săturat de ea. Așa numai din senin. Nu făcea nici un rău; nici nu supăra vreodată pe nimenea cu nimica. Aceasta apostrofare o supăra foarte mult. Ii răni inima. Nu mai avea pe nime. Uluită, aproape înconștientă se îndreptă spre grădină.

Eliza cu ochii plini de lacrimi, se așează pe-o bancă sub un măr înflorit.

Sta așa nemișcată, nu se gândea la nimic, când deodată vede doi fluturași albi jucându-se în jurul unei floricele tot ca ei. Cu ochi nemișcați se uită la cei doi fluturași, care sburau cu atâta gingășie. Uitându-se mereu la ei, îi coplesii mințea și inima cum micii fluturași nu sunt singuri, și cum ei împreună slăvesc pe Creatorul lor. Numai ea e singură. Nici mătușa-sa dulce nu-i e binevoitoare. De ce: oamenii, coroana creaturilor, cari cunosc voința lui Dumnezeu, cari își dau seama de glasul lăutric de-a l'ubi, de-a se ajuta unii pe alții, aceștia nu-L cinstesc ci fac tot împotriva voinței Lui. Cum pot fi oamenii, asemănarea și chipul lui Dumnezeu, atât de răi!? Plângând adoarme alintată de balsamul de mireasmă a florilor de Mai.

Se trezește foarte obosită dar întărită sufletește. În părul ei zefirul sburdalnic abătea vesele flori de măr. Soarele se furișă după deal, cerul era de-un roșu, care dădea speranță că și mâine va fi timp frumos; florile erau mai vii, mai atrăgătoare, erau pline de mângăiere, de aceia mângăiere care liniștea sufletul Elizei. Toți pomii erau încărcăți de flori albe și roze, parcă mulțumeau și ele lui Dumnezeu pentru ziua petrecută în pace. Da: aici în singurătate, prin mijlocirea naturii putea găsi pe Dumnezeu și să-și afle mângăiere. Eliza impresionată de acest splendid amurg din luna Mai, cu ochii ridicați spre cer mulțumește lui Dumnezeu că i-a dat acest loc de liniște sufletească. De-acum n'o mai interesează loviturile venite din afară, fiindcă sufletul ei își are căsuța sa fericită, unde totdeauna se va refugia.

Pentru Eliza acest locșor plin de nevinovăție este paradisul pe pământ. Ea laudă mult pe Creator prin natură, care este singura ei prietenă cu care se

'nțelege așa de bine. Natura a stabilit o legătură între ea și Dumnezeu... Așa, precum natura a liniștit sufletul Elizei așa ea poate înălța sufletește pe toți acei care sunt dornici de pace și iubire, fără a o afla în lume, între oameni. Neaflând mângăiere, în lumea de oameni a minciunii, a egoismului și a desertăciunii, să ne îndreptăm spre un colț al grădinii, unde desigur vom găsi minuni sublime: dacă ne adâncim cu sufletul în tainele naturii, cari ne înalță spre Creatorul și Susținătorul și singura noastră fericire. În El nu ne vom înșela niciodată...

„Luminița“.

Strofe fugare.

E-o splendoare 'n largul zării
Să vezi luna gânditoare,
Când își spală'n spuma mării
Fața-i mândră, lucitoare...

Să o vezi intruchipată
Pe Ileana din povești,
Cea-atât de mult cântată
De poeții românești.

Să vezi chipul ei de zină,
Gura ei de copilă,
Joc de raze de lumină
N-auria ei coșită...

...Ori, să vezi, că merge-un june
La Biserica cu a-ceia,
Căror apoi le poți spune:
Este soțul cu soția...

Valeriu Gregoriu Sima.

GLASUL CONȘTIINȚEI.

Conștiința este o lege morală, înscrisă de Creatorul în sufletul omenesc. Ea este deci o lege naturală; nu este o lege pozitivă. Conștiința este mai nemijlocită decât o lege pozitivă. Ea este o lege, care se rostește fără a fi pusă la cale de cineva, fără a fi scrisă. Ea e o lege care vorbește tainic, dar viu; nu e o lege moartă, mută, ci o lege, care se rostește spontan, care conversază — am putea zice — cu unul fiecare din noi. Nici un om nu e scutit de glasul tainic al legii naturale, al celei mai primitive legi, care este conștiința.

Felul însă, cum se rostește aceasta lege din intimitatea sufletului nostru, este diferit. Măsura, cu care se apropie glasul conștiinței, la diferiți indivizi, de adevărul moral obiectiv, este iarăși diferită.

Conștiința este o lege îndrumătoare, care grăindu-ne tainic, ne spune, că cutare lucrare e bună, deci e permisă, sau e impusă chiar — după împrejurări — ori, că e rea din punct de vedere moral, deci nu e permisă, sau e chiar interzisă.

Glasul conștiinței însă nu este un îndrumător irezistibil. Ci ca orice lege morală, se poate ignora, se poate călca. Ba rostirea tainică a acestui glas se

poate chiar suprima încetul cu încetul, prin o atitudine nepăsătoare, încăpăținată, volnică, egoistă. Conștiință are și omul care nu crede în existența lui Dumnezeu, și ateul; însă cel ce se contituie pe sine de idolul său propriu, de regulă copleșește, face să amuțească acest glas lăuntric. Tot astfel și un credincios religios, suferind în general, ori în anumite momente de viciul egoizmului, trece peste glasul conștiinței, îl calcă, îl contrazice temerar, ori îl suprimă pe un anumit timp.

Ba mai mult: în amănunt, în cazuri concrete, conștiința nu este totdeauna o lege infalibilă. Glasul ei nu se rostește totdeauna conform adevărului obiectiv moral. Se poate și se întâmplă foarte des, ca glasul conștiinței să se rostească greșit, contrar adevărului moral, sau nu în conformitate cu acesta.

Conștiința e o lege generală și are numai atâta conținut în sine, că îndrumă pe individ la cea ce e bine și îl oprește dela ceace e rău. Dar se naște întrebarea acuma, că anume ce este bine și ce este rău în concret și în anumite cazuri, în toate cazurile singuratic. Aprecierea binelui și a răului atârnă dela foarte mulți factori; aici conștiința nu mai este singură; nu mai poate lucra singură și nu-i e permis să lucreze singură. Rostirea judecării, că ce e bine și ce e rău, poate fi influențată de pasiuni, de considerații interesate, egoiste. Poate fi influențată de relații de prietenie, ori de dușmănie și peste tot: felul cum se rostește glasul legii primitive, naturale, în cazuri concrete, speciale, atârnă de educație, de o pregătire morală antecedentă. Conștiința este — în mod normal — prezentă totdeauna; însă după ce ea este o facultate a sufletului, felul rostirii ei în raport cu adevărul cu dreptatea morală, atârnă dela educația sufletească a fiecăruia. Atunci când conștiința se rostește în conformitate cu adevărul moral obiectiv, este dreaptă, corectă. Contrar: e greșită, incorectă.

Cel mai mare dușman al conștiinței corecte, conformă adevărului obiectiv, sunt: egoismul, trufia, influențabilitatea din partea altuia, dorul de răzbunare și preocuparea de sine însuși, spre a se scuza de un rău, sau de o greșală, ce a comis mai înainte, ori pentru a câștiga ceva.

Așa se face, că atât de des auzim explicându-se pe câte cineva, despre care știm cu siguranță, că a procedat rău, nedrept și în mod păcătos: „eu în conștiința mea sunt împăcat”, sau „eu în conștiință sunt convins...” Motivările acestea sunt dovada eclatantă, că nu-și poate justifica procedura, lucrarea, în fața judecării drepte, imparțiale, ci e la mijloc unul dintre considerațiunile, sau viciile de mai sus. În cazurile acestea motivarea ori este fățarnică și de rea credință; ori conștiința este greșită. În felul acesta s-ar putea justifica orice crimă: și uciderile dela Marsilia; și cruzimile tiranilor, a opresorilor și orice domnie absolutistică, orice procedură samavolnică, sumară, fără judecată, orice temeritate.

Nu ajunge deci să ne putem justifica lucrările noastre numai cu conștiința noastră individuală. Procedura noastră mai ales în cazuri mai delicate, trebuie să corespundă principiilor morale pozitive stabilite în mod oficial de forurile competente, îndrumărilor și regulamentelor din forul extern. Altfel provocarea la conștiința proprie, devine ipocrizie, care e soră dulce cu fățarnicia, pe care atât de aspru a combătut-o Isus, în farisei.

Pentruca să nu cădem în astfel de păcate, pentruca glasul conștiinței noastre să se rostească corect, în conformitate cu principiile morale obiective, trebuie să ne cultivăm conștiința, impunându-ne a ne conforma principiilor morale pozitive. Să ascultăm și să ținem cont și de părerea altora; să nu degenăram în încăpăținare, să ne desbrăcăm de patimi, de vicii, de egoizm. Iar când e vorba de a judeca pe alții, deaceia au și judecătorii bisericești și judecătorii laici: legi, statute, regulamente, ca să nu devieze, să nu fie abătuți dela judecata dreaptă prin vicii, corupție, prin patimi și influențe streine.

Glasul conștiinței este o călăuză prețioasă. Inșă numai atunci te călăuzește pe calea dreaptă și te ferește de rătăcire, dacă ți-ai educat-o, ți-ai format-o cu grije, sincer și obiectiv — și dacă o urmezi cu credință și cu iubire de adevărul vecinic.

Cornel Andrea.

Fragment din „SBOINA“

de: **Vintilă Petrescu-Vrancea.**

- Pe ce te juri voinice?
Pe mare... — Nu pe ea.
Se sbate, se frământă și astăzi nimenea
N'o înțelege.
— Atuncea... — De vrei pe cer,
— Și cerul se tot schimbă...
— Pe stele... — Nu, că pier!
— Pe codrul verde'n frunză...
— Dar iarna-i desfrunzit
Și-i tot pustiu.
— Domnițo, pe răsărit,
Pe soare!
— Dar spune.
— Pe munți, ce străjuiesc
— Hotarul țării mele...
— Nu, stai să mă gândesc,
Că nu-mi aduc aminte... pe ce?
— Pe ce?
— Pe vânt.
— Dar vântu prea sburdalnic...
— Atuncea... pe pământ.
— Voinice, n'ai ghicit-o
— N'am?
— Nu!
— Ce să mă fac?
— Mai spune...
— De... Domniță, la inimă-s sărac
La inimă și suflet...
— Glumești?
— Mă juruesc
Pe ochi!
— Pe ei?...
— Domnițo!
— Imi plac
— Ți-i dăruiesc:
Ai tăi atunci să fie!...
— Ai mei?...
— Ți-i dau în dar:

Iubirea mea frumoasă e fără de hotar
Și fără de nădejde...

— De ce vorbești așa?

Mă îngrozesc Domnițo: ca mâini... a altuia
Ș'atunci!

— Iertare!

— Ți-am spus de-atâtea ori

Ș'aștept!

— Iubirea este ca roua de pe flori

— Iubirea-i piatră rară și scumpă și de preț.

— Iubirea pentru mine... e nesfârșitu'nghet.

— Iubirea e izvorul cu unda apei clară.

— Iubirea-i vântul nopții și un amurg de vară.

— Iubirea n'are stavili și nici nu are frâu

Se pânguește'n suflet, ca boabele de grâu,

O simți, când incolțește ș'atuncea te cutremuri...

— Domnițo, vezi, iubirea-i la fel ca'n alte vremuri

Pe nesimțit în inimi ea trebui să'nflorască

Așa a lăsat pe semne o Pronie cerească.

Iubirea este totul, iar dorul neînfrânt

Svâcnește, tot svâcnește... ca baterea de vânt.

— Iubirea-ți dă viață și ochi-ți luminează...

— Intr'un pustiu de moarte a răsărit o rază.

— Iubirea-i plânsul, cântul și jalea și suspinul.

— Iubirea te îmbată, cum te îmbată vinul

— Iubirea-i totu'n lume, a vieții înviere

Iubirea-i floare rară... *BCU Cluj / Central University of Cluj*

— Dar crește în durere

Iubirea-i mângâiere a celora pe ducă

Boboc, ce înfloreste și apoi se usucă,

Parfum cu mii mirezme împrăștiat în aer

Lumina, ce omoară și sufletele'ncaer,

Și inima îți bate în piept ca vechiul ornic

— Frumos vorbești...

— Nu râde... Rămas-am tot statornic

Și gându-i tot la tine și te visez deștept

Mă doare... uite-aicea.. arsură am în piept

Și din ochi nu odată căzut-au lacrimi...

Știu.

— S'au răspândit pe față ca și argintul viu.

Dar ție ce să-ți pese de lacrimi dacă curg,

Sau de lucesc în gene ca raza în amurgii...

Zâmbești... I-ușor Domnițo, dar vezi eu n'am să pot

Să te opresc. Cum asta? Și chiar de-aș fi despot

Tot te-aș lăsa ca'n voe să râzi, să faci și haz

Și să privesc fărăsațiu gropița din obraz

Căci râsul tău Domnițo înseninează frunți

Și face să zâmbească încărunțiiții munți!...

Când crezi că sunt mai vesel... atuncea sunt mai

[trist...]

— Și zi făcui să plângă ăști ochi de ametist?

Copile!...

— Da Domniță, dar văd că șuguești

Când ai putea prea bine puțin să mă iubesti

De-ai ști ce-mi stă pe suflet... cât sufăr... de-ai ști...

Că ziua, toată ziua, acelaș drum îl bat;

Că ochii tăi cei negrii, doar ei m'au fermecat;

Că fără tine'n lume, viața n'o'nțeleg

Și dup-o vorbă bună alerg ca s'o culeg,

Și pentr'un zâmbet... uite... aicea mă prăval:

Un val al desnădejdi... s'alunece în val!

N'ai sta așa de piatră și nu m'ai ocoli

Și m'ai lăsa ca ochii și gura doar în vis

Să le sărut în voie... Vezi, rana mi-ai deschis

Dac-am răbdat atâtea... dac-am tăcut și tac

Iubirea mea e jale și chin de om sărac

O frunză în furtună, un val pe mare... Eu.

Nu am noroc în viață... iar tu n'ai Dumnezeu.

Dac-ai avea Domnițo, n'ai sta săte tocmești,

Când știi, și știi prea bine, c'atât de dragă-mi ești:

ȘOAPTE.

Al zărilor zâmbet ne povestește iar

O dulce primăvară,

În sufletul tânăr începe să ardă

Iubirea cu pară.

Două copile surori și regine

doinesc pe pământ.

Și ne'naltă gândul plin de veselie

Spre lăcașul sfânt...

Una își restrânge mândra ei găteală

Pe'ntrégul cuprins.

Ceialaltă poartă al tainelor caier și

Toarce'n ascuns,

Dar a ei urzeală se cuvine

Numai dulcelui Isus!...

Olivia n. Poruțiu.

Nu e de mirare, că Ministerul Instrucțiunii Publice a interzis participarea elevilor de școală, la reprezentările cinematografice și că a oprit cetirea cărților cu romane de detectivi și de tâlhării.

Un grup de profesori universitari din America au examinat subiectele filmelor în anii 1932—1933. Au constatat, că 75 la sută din filme au în acțiune pe primul plan: crima și sexualitatea.

Majoritatea tinerilor găsiți în fapte infamante, au recunoscut clar, că, „îndemnul în învățatura” pentru delictelor comise de ei, li s-a sugerat, li s-a furișat în suflete din filmele cinematografice.

La noi în România, mai întâi s-au prezentat astfel de criminali, în capitală. Apoi în alte câteva orașe din „Regatul Vechiu”.

În luna trecută ș-au făcut apariția astfel de capete luminate între elevii de liceu, și la noi: dincoace de Carpați.

Acestea fapte demonstrează, că răul încă se tot lățește și că, deci, atât școlile, cât și mai ales părinții trebuie să sporească controlul copiilor, în special în ceace e mai greu: în ce privește cetirea cărților senzaționale, ori chiar imorale.

VIATA

— Roman —

19

(de Sabin G. Truția.)

Dar scrisoarea făgăduită n'a putut ajunge la destinație, căci Petrișor o expediase prin poșta abia cu o zi înainte de plecarea Marceli la băi. Această scrisoare ajunsese întâmplător în mâna lui Desianu, în ziua când sosi acasă dela băi. Și tocmai datorită acestei scrisori se hotărî să-l îndepărteze pe Petrișor cu orice preț.

După planul conceput cu săptămâni înainte, pe care îl cunoștea și Petrișor, plecarea spre Karlsbad era fixată pe o zi de Luni. Bazându-se însă pe principiul că Sâmbătă evreii nu prea pornesc la drum și nădăjduind că în această zi el ar putea călători comod, Desianu schimbă itinerarul și stăruie ca plecarea să se facă cu două zile mai curând, adică Sâmbăta.

Marcela încercă să opună o mică rezistență, rugându-l pe tatăl ei să amâne plecarea până Luni. Din scrisoarea ce o primise recent, știa că Petrișor va sosi pe Duminică acasă. Ce-i drept, îi era dor de el. Dar abstrăgând dela asta, se temea că dacă vor pleca înainte de data fixată în programul conceput în prealabil, Petrișor se va simți jignit, închipuindu-și că au fugit dinaintea lui.

Când își exprimă însă această teamă, tatăl ei răsă amuzat.

— Nu fi atât de naivă, scumpa tati. Știi doar, că pe Petrișor l'am considerat în totdeauna ca aparținător familiei; și, pentru o chestiune atât de bagatelă, n'ar putea să se supere. De altfel, reluă Desianu, așezând într-o servietă o cutie cu țigări de foi, îngrijorarea ta nu are nici un temei. Dacă vom pleca de-acasă în zorii dimineții, îl vom putea găsi pe Petrișor la locuință; și până la plecarea trenului vom avea destulă vreme să-i explicăm motivul care ne-a îndemnat să schimbăm itinerarul. După revărsatul zorilor eu nu mai pot să dorm, iar tu, de dragul lui Petrișor, te vei nizuie să te scoli de vreme.

A doua zi plecară spre Timișoara. Dar abia sosiți în oraș, înțeleseră din spusele unui cunoscut, că până la plecarea trenului accelerat nu mai aveau decât zece minute. Socoteala de-acasă nu potrivea cu realitatea, căci de-odată cu sezonul băilor, mersul trenurilor se schimbă. Gara era cam departe. Bătrânul Grigore însă dădu dovezi și de data aceasta că e vizitiu iscusit. Când Desianu îi

spuse îngrijorat, și scuturând nervos cenușa țigării de foi: Mână Grigore! el răspunde calm: N'avea grijă cu-coane! Și prin câteva „haideee“!... îndemnă cei patru cai de rasă la trop. Prin șirul nesfârșit de mașini și tramvaie, el strecura landoul cu iscusința unui acrobat, păcâind din ciubuc mulțumit; și după câteva minute, stopă în fața gării.

Marcela, deși era mahnită că n'a putut conveni cu Petrișor, aleargă sprintenă spre casa de bilete, iar tatăl ei rămase să vadă de geaman-tane.

Și, spre cea mai mare surpriză, în momentul când se pregătea să urce scările vagonului, se pomeni față în față cu Petrișor. Advocatul Olteanu pleca pentru câteva zile în strejănătate și Petrișor îl petrecuse la gară. N'au putut schimba decât puține cuvinte, căci abia instalați în compartimentul de clasa întâi, în care se găsea și Olteanu, acceleratul se pune în mișcare.

În timpul celor patru săptămâni petrecute la băi, îi trimise lui Petrișor câteva ilustrate cu vederi din Karlsbad și o scrisoare. El îi răspunde. Și din răspunsul lui înțelese că nu e supărat. La reîntoarcerea spre casă, era absolut sigură că Petrișor o va întâmpina în gara din Timișoara. El însă n'a putut satisface aceste datorii, fiind plecat din oraș în interes de serviciu. Curând după asta ea plecă în excursie spre Bocșa-Montană, în tovarășia unor rude. Iar după două săptămâni, când sosi din excursie, convenind întâmplător cu avocatul Olteanu, află din spusele lui că Petrișor, dimisionând din serviciu, a dispărut din Timișoara. În seara aceleiași zile, tatăl ei îi dădu scrisoarea prin care Petrișor îi spunea adio pentru totdeauna. De-atunci el n'a mai dat nici un semn de viață. Și oricât și-a frământat mintea, ea n'a putut ghici motivul plausibil care l'a îndemnat pe Petrișor să rupă atât de brusc cu trecutul. A! ce bine era dacă n'ar fi plecat la Karlsbad, își zicea adesea.

Sau măcar să nu fi plecat în excursie, căci dacă rămânea acasă, poate nu-l pierdea pe Petrișor. Era pe deplin convinsă că tatăl ei nu-i dorește decât fericirea, dar, în același timp, nu putea să se îndoiască nici în sinceritatea lui Petrișor. A fost el capabil s'o mintă în chip atât de sfruntat? Iar dragostea și sinceritatea manifestată de el un lung șir de ani n'a fost altceva decât un truc rafinat? Nu! Ceva tainic îi șoptea că Petrișor a rămas același care a fost

și în trecut. Și dacă a plecat atât de subit, spunându-i adio pentru totdeauna, această plecare se datorește poate unor neînțelegeri ivite între ei și tatăl ei.

Dar ce rost ar mai avea să-și chinuiască mintea în căutarea motivelor cari ar putea explica îndeajuns purtarea lui Petrișor, care, în deosebi tatălui ei, i se pare atât de abjectă!? La ce această frământare zadarnică, mai ales acuma, când a ajuns la certitudinea că l'a pierdut pe Petrișor pentru totdeauna!

Ș'apoi, nu e oare un nou senz să pătreze aceste portrete și scrisori? N'ar fi mai bine să le distrugă, pentru ca să nu mai rămână nimic din amintirile trecutului!? Dar nu! Nu le va distruge! hotărî ea, adunând hârtiile risipite pe pernă și așezându-le în cutia de abanos, căci cine știe... Poate... în viitorul care nu i-a rezervat decât noui deziluzii, aceste amintiri ale trecutului îi vor servi ca hrană sufletească, dându-i puteri să suporte cu răbdare loviturile sorții.

Așeză cutia în scrin și, apropiindu-se de fereastra deschisă, prin care străbătea în voie unda aerului tixit cu parfumul primăverii, își fixă privirea spre grupul de brazi, cari se profilau pe cerul senin ca niște siluete uriașe. În grupul acesta se găseau și cei doi brăduleți sădiți de administratorul Stoica, în amintirea zilei nașterii ei și alui Petrișor. Și ce frumos au crescut acești brăduleți! Cu ramurile lor alipite și scaldate în razele lunei, par doi tovarăși nedespărțiți.

Inchise pleoapele încet și, răzimându-și fruntea de geamul rece, rămase pe gânduri ascultând susurul frunzelor clătinate de adierea vântului răcoros. În tăcerea nopții se auzi un cîrîpîț ușor...

Au sosit rândunelele! tresări ea din visări și plecându-și capul pe fereastră, își ridică privirea spre cuibul de lut fixat sub streșina casei. Rămese o vreme ascultând, cu respirația înăbușită și, când auzi din nou cîrîpîțul, în ochii ei frumoși luciră câteva boabe de lacrimi. Da, oftă ea, rândunica s'a reîntors la cuibușorul ei! Numai el... nu se mai reîntoarce. De ce? Nu-și dă el seama că mâine... Dar aici gândul ei se opri. Amin-tindu-și brusc de Andrei Pănescu privirea ei luă o expresie de groază.

Ce va fi de-acum, Doamne! gemu desnădăjduită și, îngropându-și fața în palme, căzu sleită de puteri în pernele fotoliului așezat lângă fereastră.

(Va urma.)

BIBLIOGRAFIE

Elena Dr. Aciu n. Fabian, „Cuiburi“, piesă ocazională, de Paști, pentru copii dela grădinițe, în 3 acte; și „Tara mea“, poem alegoric, pentru copiii dela grădinițe ș școli primare, într'un act și două tablouri.

În luna trecută a anului curent, a ieșit de sub teascurile «Tipografiei Naționale» din Cluj, aceste două piese teatrale, ale cunoscutei scriitoare ardelenă: Elena Dr. Aciu n. Fabian.

Poemul „Tara mea“ și piesa „Cuiburi“ formează al XI-lea și al XII-lea volum de piese, pe cari, până în prezent, le-a tipărit doamna Elena Dr. Aciu. Și, în manuscris, după cât știm, mai are câteva, precum mai are și un volum cu conferințe ocazionale.

Cunoaștem toate piesele Domniei Sale — ba, parte din ele, le-am văzut la diferite reprezentări — de aceea, credem, avem tot dreptul ca să ne spunem modesta noastră părere asupra lor, care nu poate să fie decât... laudabilă.

Cuvinte aiese, fraze bine făcute, mers ușor, joc de scenă admirabil, tot atâtea calități prin cari excelează piesele teatrale ale dist'nsei scriitoare. Drept dovadă este faptul că, unele din volumele tipărite au ajuns la ediția IV, (deși, este știut cât de greu trec — în general — cărțile de teatru) și au fost jucate chiar și pe scena «Teatrului Național» din Cluj.

Meritul deosebit al piesei „Cuiburi“ și al poemului „Tara mea“ constă — pe lângă calitățile generale, înșirate mai sus — în aceea că fac parte din literatura care privește „grădinile de copii“ în care noi — Românii — până în prezent, suntem f. săraci.

Tocmai pentru aceasta, ambele volume, le recomandăm călduros atențiunei cititoarelor noastre învățătoare și conducătoare, precum și celor ce vreau câteva clipe de distracție recreatoare.

Reviste-ziare:

Glasul Strămoșesc, Cluj, str. Bolintineanu 16. Revistă de educație, cultură și informații naționaliste.

Este în al II-lea an de afirmare crescândă. Bine redactat și cu suflet. În el se oglindește sufletul creator al tinerețului naționalist, spre care privind, ne surd vremuri mai senine. Căci deviza lor este „fapte nu vorbe“, pe care o și pun în practică în fiecare vară, lucrând în diferite tabere: școli, biserici, sanatorii, cărămizi, etc. Ei sunt care răspândesc acel nou suflet creator-construc-tiv al generației noi, din munca și credința care — nădăjduim — va răsări România nouă: creatoare, consolidată și creștină.

Abonament fix nu are, ci se susține din contribuția benevolă a celor ce o abonează și drept urmare: o iubesc.

Hotarul, Carei (Sălaj) str. Pinteza Viteazul 3. Abon. anual: 150 lei. Director: N. Trăistaru.

Organ de afirmare națională, care nu este numai un ziar de interese locale, cât mai ales o sentinela curagioasă la granița de nord a Sălajului și chiar a

Tării. Se dovedește a fi apărător neînfricat al româ-ismului mult asuprit în acelea ținuturi, datorită dragostei de neam de care se vede a fi păstruns activul ei Director. Pentru aceasta și pentru că nu face politică de partid, recomandăm „Hotarul“ tuturor intelectualilor din județ.

Străjerul, revistă bilunară, naționalistă. Oradea.

Redacția: Str. V. Alexandri 5, N. Herlea. Administrația: Str. B. Delavrancea 23, V. Busuloiu.

Abonament anual 120 lei, pt plugari, muncitori, studenți 100 lei, sprijinitori 300 lei.

Redactată de un grup de tineri însuflețiți, formează o altă bogăție spirituală pentru că este și o bună îndrumătoare a forțelor românești în direcție constructivă. O recomandăm călduros.

Revista mea, Cluj, str. Mico nr. 7. Dir. și red. Dș Marta D. Rădulescu. Abon. 60 lei. Apare lunar.

„Revista mea“ este o interesantă revistă literară critică și de cultură generală, pe care o conduce cu multă competență tinere scriitoare, cu succese literare f. strălucite: dș. Marta D. Rădulescu. Fără a fi antisemită are câteva articole revelatoare asupra felului cum presa evrească înaltă ori boicotează micile ori marile talente, după cum acestea servesc, ori nu interesele evreo-francmasonice.

POSTA REDACȚIEI

Terminându-se concediul Păr. Redactor, își reia activitatea la conducerea Revistei. În urmare, corespondența care privește Redacția, iarăși să se trimită pe adresa Sfintei-Sale.

Posta Administrației.

Rectificare.

Abonament de încurajare (300 lei) ne-a trimis Cler. Păr. Dr. Gavril Stan, profesor de Teologie în Oradea. Din nebagare de seamă însă, în numărul trecut, s'a notat numele de Dr. Vasile S. Stan. De aceea, prin aceasta, facem convenita rectificare, reînviindu-ne mulțumirile noastre față de Dăruitor.

Am mai primit următoarele adona-mente:

Dna Văd. Victoria Mureșan, Oradea	120
Dra Margareta Silaghi, Carei	300
Dra Maria Pordea, Zăuan	240
Dna Elena Russu, Sânger	120
Dna Rafila Muntean Box 308 Sharon, Pa North America. U. S. A.	Am primit cei doi dolari în costul abonamentului. Vă mulțumim pentru interesul arătat și vă cerem concursul pentru răspândirea revistei.

Cluj / Central University Library Cluj

